

Nr 140.

Av herr **Pehrsson** i Göteborg **m. fl.**, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om kristendomsundervisningen i folkskolorna.

Genom den nya undervisningsplanen för rikets folkskolor, som blivit av Kungl. Maj:t fastställd den 31 oktober 1919, har undervisningen i kristendom blivit fullständigt omlagd. Med tillfredsställelse finner man, att densamma syftar till, att kristendomen obetingat erkännes som den bärande grunden för vårt folks sedliga och religiösa fostran. Ett genomgående historiskt betraktelsesätt har gjort sig gällande, och undervisningen anknyter sig huvudsakligen till biblens egna ord och syftar särskilt till att giva barnen en levande bild av Jesu liv. Den anknytes likaledes till den religiösa erfarenheten genom upptagande av livsbilder ur kyrkans historia, dess mission, diakoni och gudstjänstliv och vill därmed öppna de ungas ögon för kristendomen såsom en levande makt i historien och samtiden.

Av det erkännansvärt rika lärostoffet kan dock med den högst reducerade tid, som anslagits åt kristendomsämnet, icke ens det nödvändigaste av barnen tillgodogöras till behållen kunskap. Åt ämnet var förut anslaget i regel 4 timmar i småskolan och 5 timmar i folkskolan. Folkundervisningskommittén hade för i huvudsak samma kurser, som nu föreskrivits, krävt 2, 3 och 4 timmar i veckan under respektive 1 och 2, 3 och 4 och 5 och 6 läsåren. Folkskolöverstyrelsen föreslog 3 timmar i veckan för den egentliga folkskolan. Den nya undervisningsplanen åter medgiver endast två timmar i veckan. Redan från pedagogisk synpunkt måste ett sådant undanskjutande av kristendomsämnet från skolans schema betraktas såsom

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 4 saml. 51 häft. (Nr 140—141.) 1

ett ödesdigert missgrepp, som omintetgör de fördelar, som ovan påpekade lärostoffs omfattning är ämnat att medföra, för såvitt man vill bibringa verklig kunskap.

Utan större meningsskiljaktighet ha hos så gott som alla för denna undervisning intresserade den övertygelsen gjort sig gällande, att det minsta som måste krävas, är i genomsnitt tre veckotimmar i varje undervisningsavdelning.

Men även mot lärostoffets tillgodogörande måste en bestämd gensaga göras. Först i 6 klassen skall i samband med Jesu bergspredikan meddelas »en efter barnaålderns mottaglighet och behov lämpad sammanfattning av den kristna tros- och livsåskådningen». Denna sammanfattning skall enligt de vid planen fogade anvisningarna »så anordnas, att den ej påkallar användning av någon särskild lärobok». I samma klass skall däremot i anknytning till berättelser och bilder ur reformationens historia förekomma »läsning av Luthers lilla katekes såsom ett historiskt uttryck för Luthers uppfattning om kristendomens huvudstycken». I anvisningen heter det vidare, att Luthers lilla katekes »icke bör göras till föremål för utanoläsning eller läggas till grund för någon förnyad sammanfattning eller utförligare behandling av samma åskådning».

Undervisningen i varje läroämne kräver för att bibringa fast kunskap, att den samlas till en enhetlig totalbild icke med vaga och obestämda konturer utan med klara och fasta linjer. Skall verklig, någorlunda klar och sammanhängande kristendoms-kunskap av barnen inhämtas, erfordras liksom i fråga om andra läroämnena, att en lärobok sättes i barnens händer för meddelande av den sammanfattning av den kristna tros- och livsåskådningen, som kursplanen föreskriver. Vilket jämväl förutsättes av såväl skolundervisningskommittén som kungl. överstyrelsen. Den givna anvisningen skulle helt visst också bereda lärare i de allra flesta fall oövervinneliga svårigheter. Skall stadga och enhetlighet i undervisningen nås, kan icke heller denna »sammanfattning» överlämnas åt varje lärares gottfinnande med stöd av någon »hjälpbok». Bibeln kan ur olika synpunkter icke lämpligen användas såsom lärobok.

Luthers lilla katekes är ännu det yppersta folkliga uttrycket för vår evangelisk-lutherska tro och bekännelse och har som sådan århundradenas helgd och har ingått i vårt folks religiösa och kulturella medvetande. Den skulle nu icke längre få inläras. Härmed

brytes en 400-årig svensk tradition, som ännu av svenskt kyrkofolk omfattas med pietet och fasthålles såsom en samvetssak. Innan någon annan jämbördig i vederbörlig ordning godkänd lärobok erbjudes såsom »sammanfattning av den kristna tros- och livsåskådningen», bör icke denna källa till klar, fast och sammanhängande kristendomskunskap tilläppas för Sveriges barn.

Det obetydliga omfånget av denna bok, som även kommer att intagas i den nya evangelieboken, innebär i sin mån en garanti för att icke den överklagade för långt drivna utanläsningen, som på vissa håll bedrivits vid användande av katekesutvecklingen, den s. k. »stora katekesen», skall förekomma. Den torde också innebära det minimum av kristendomskunskap, som bör meddelas barnen.

Den oro, som vållats av nämnda förändringar, har tagit sig mycket bestämda uttryck i ett stort flertal framställningar från hela riket till Kungl. Maj:t och i enhällig hemställan från årets kyrkomöte, framkallad bl. a. av ett samfällt uttalande av rikets biskopar.

Under fast övertygelse, att en tillfredsställande anordning av undervisningen i kristendom såsom det bärande underlaget för folkets religiösa och sedliga liv är en livsfråga för folkets framtid, tillåta vi oss att under hänvisning till ovan sagda yrka, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att sådan ändring måtte vidtagas i undervisningsplanen för rikets folkskolor den 31 oktober 1919

1) *att* tiden för kristendomsundervisningen måtte i varje undervisningsavdelning utsträckas till minst 3 timmar i veckan, och

2) *att* föreskrift gives, att i vederbörlig ordning godkänd lärobok skall användas vid sammanfattningen av den kristna tros- och livsåskådningen.

Stockholm den 20 januari 1921.

Per Pehrsson,
i Göteborg.

P. M. Olsson.

N. E. Nilsson.

K. Bergström,
Högsön.

Alfred Lindström.

Arvid Lindman.

P. S. Hedlund.

Ewald Lindmark.

Joh. G. Svensson.

P. Persson.

